

Nieuwsbrief Parochie H. Maria Maior te Dordrecht 6 augustus 2022

In deze Nieuwsbrief vraagt het kerkbestuur uw aandacht voor

- Oecumenische vespers en overhandiging gedenkplaat op zondagmiddag 18 september
- Kerkmeester, administratief secretaris, lector
- Eucharistievieringen
- Omgevingsvergunning en adresbesluit
- Vervolg verbouwing pastorie

Oecumenische vespers, en overhandiging gedenkplaats op zondagmiddag 18 september

De bronzen gedenkplaat van 1472

De Oud-Katholieke Parochie van de H. Maria Maior te Dordrecht op de Voorstraat heeft een gotische gedenkplaat uit 1472 in bezit (inv. nr. Iza-016), uitgevoerd in gegoten geelkoper, die na de alteratie in 1572 door de katholieken is meegenomen uit de Grote of Onze Lieve Vrouwekerk te Dordrecht. In de pastorie van deze parochie is de gedenkplaat omgekeerd als hardplaat in gebruik geweest en in 1886 herontdekt. Nadat de kerkvoogdij van de Grote Kerk al in 1886

hiertoe bij het kerkbestuur een verzoek had ingediend is in 1905 de gedenkplaat door de Oud-Katholieke Parochie in bruikleen aan de Grote Kerk van Dordrecht afgestaan en op de oorspronkelijke plaats aangebracht (aldaar inv. nr. 1486-106). De langdurige bruikleen kwam tot stand onder voorwaarde dat er aan de kerk van de H. Maria Maior een afgietsel ter beschikking zou worden gesteld. Dankzij de Vereniging Vrienden van de Grote Kerk Dordrecht is nu aan deze voorwaarde voldaan. In de namiddag van zondag 18 september 2022 zal op het plein voor de kerk op de Voorstraat door deze Vereniging een afgietsel van de bronzen gedenkplaat aan de Oud-Katholieke parochie worden overhandigd.

Een gedenkwaardig mirakel

De gedenkplaat herinnert aan de Brand van Dordrecht en het wonder van het Heilig Hout (een partikel van het H. Kruis) in 1457. In de nacht van 28 op 29 juni 1457 (Feestdag van H.H. Petrus en Paulus) brandde een groot deel van de stad Dordrecht af, waarbij ook de Grote Kerk grotendeels in vlammen opging. Volgens de overlevering bleef het stuk hout van Christus' kruis ongeschonden.

Nieuwsbrief Parochie H.Maria Maior te Dordrecht 6 augustus 2022

De relik was vóór 1429 aan de Grote kerk geschonken door Claes Scoutet of Scoutaten, een Brugse burger van Dordtse afkomst, die het volgens een in afschrift bewaard verslag van 1491 zou hebben verworven als - aldus diens dochter - een onderdeel van de scepter van een Oosterse sultan. Na een proef van echtheid in 1431 hield men in Dordrecht jaarlijks een 'kleine ommevang' met het relik door de stad. Na de brand ontstaat er in Dordrecht rondom het kruisrelik een plaatselijke en regionale cultus van mirakelen. Meerdere mirakelen worden opgeschreven in een mirakelboek. De herbouw van de Grote Kerk kan grotendeels worden gefinancierd met de inkomsten die voortkomen uit de cultus rondom het Heilig Hout. De tekst op de gedenkplaat verwijst naar het plaatsen van het Heilig Hout in een monstrans (een relikhouder of zeinsel) in een (volgens bronnen bijzonder 'costelijk') tabernakel, in Dordrecht gemaakt, bij het Heilig Hout Altaar dat zich bevond aan de noordoostelijke vieringpijler.

De plaatsing van het tabernakel in 1472 valt samen met een dat jaar door een Brugse notaris gemaakt afschrift van een acte van 1459, waarin de Dordtse deken Jan Aelbrechtszoon van Egmond brand en mirakel van twee jaar eerder nauwgezet beschrijft. Niet alleen Dordrecht, ook het Vlaamse Middelburg, Brugge en Sint-Kruis ontvangen na de dood van Claes Scoutet van diens weduwe Margareta Tristam en haar tweede echtgenoot Wouter Utenhove fragmenten van hetzelfde heilig Hout. Een goede reden een keer met de leden van de parochie of van meerdere kerken uit Dordrecht naar Brugge en omgeving te gaan en de kruisreliken te gaan zien die daar bewaard zijn gebleven?

In Dordrecht is het relik na de Reformatie eeuwenlang zoekgeraakt. Pas midden 20^e eeuw zijn enkele kleine delen van het heilig Hout overgebracht naar de toenmalige rooms-katholieke Onze Lieve Vrouwekerk aan de Brouwersdijk. Vanaf 2013 is er met het kruisrelik een jaarlijkse Heilige Houtprocessie in Dordrecht, die begint in de Grote Kerk en eindigt in de H.Antoniuserkerk, en onderweg de Trinitatiskapel en de Wilhelminakerk aandoet. Daarmee is een oude traditie weer nieuw leven ingeblazen. Verder info, zie [Bedevoarten in Nederland \(knaw.nl\)](https://www.knaw.nl/bedevaarten-in-nederland)

Vespers, processie en lof op 18 september

Op 18 september zal een sacramentsprocessie worden gehouden na het vieren van de oecumenische vespers van Kruisverheffing in de Grote of Onze Lieve Vrouwekerk. Bij aankomst op de Voorstraat zal in de Oud-Katholieke Maria Maior het Lof van het Allerheiligst Sacrament plaatsvinden. Aansluitend zal op het voorplein van de kerk het afgietsel worden overhandigd en bevestigd in het portaal van de kerk, bij het houten kruis dat daar hangt.

Nieuwsbrief
Parochie H.Maria Maior te Dordrecht
6 augustus 2022

De cultus rondom een kruisreliëk heeft oude papieren en stamt uit de periode van de Vroege Kerk. Het feest van Kruisverheffing, een van de twaalf belangrijkste feesten (14 september) herinnert aan het tonen en vasthouden door de bisschop van het heilig Hout (een deel van het teruggevonden kruis van Jezus Christus) in Jeruzalem en aan de eerste christelijke keizer Constantijn de Grote die kapellen en kerken liet bouwen in het Heilige Land op plaatsen die verband hielden met het leven, sterven en de opstanding van Jezus, zoals die in Jeruzalem boven zijn graf en de plaats van zijn kruisiging.

Voorals Cyriillus, bisschop van Jeruzalem, van 350 tot 387 heeft de nadruk gelegd op de tastbare aanwezigheid van de bijbelse geschiedenis in de vorm van heilige plaatsen (loca sancta) en het teruggevonden kruis van Jezus. Egeria (waarschijnlijk afkomstig van Galicië) is als pelgrim gereisd (381-384) naar het Heilige Land en heeft een beschrijving gegeven van wat er in Jeruzalem gebeurde met het Heilig Hout:

‘Dan wordt op Golgotha een zetel voor de bisschop neergezet, achter het Kruis dat daar nu staat. De bisschop neemt plaats op de zetel; een tafel met een linnen kleed wordt voor hem neergezet en rondom de tafel staan diakens. Dan brengt men een verguld zilveren kistje met daarin het heilige hout van het Kruis. Het wordt geopend en men haalt het eruit en het wordt op de tafel gezet, zowel het hout van het Kruis als het opschrift. Zodra dat op tafel is gezet, houdt de bisschop met beide handen, zittend, de uiteinden van het heilig hout vast, terwijl de rondom staande diakens het bewaken. ...En zo trekt heel het volk er dan langs, een voor een, iedereen buigt en raakt het Kruis en het opschrift, eerst met het voorhoofd, dan met de ogen, en na een kus op het Kruis lopen ze verder.’

Delen van het heilig Hout uit het Heilige Land zijn door de eeuwen heen mee genomen uit Jeruzalem en geplaatst in kerken en kapellen in diverse steden. Niet alle kruisreliëken zijn verloren gegaan. Zo is in de Oud-Katholieke Kerk in Utrecht nog een kruisreliëk aanwezig. Het verheffen en tonen van het heilig Kruis doen wij op Goede Vrijdag. Dat herinnert ons aan wat Egeria beschreef. Het is alsof we op Golgotha staan. We komen naar voren en geven een blijk van eerbied en van hulde.

Het mee dragen van het kruisreliëk in Dordrecht in processie over straat was in de Republiek na de Reformatie verboden. Het was een periode waarin zowel katholieken als protestanten er alles aan deden om zich van elkaar te onderscheiden en het eigene te benadrukken. Lees hiervoor het boek *Katholiek in de Republiek* van Carolina Lenarduzzi.

Nieuwsbrief
Parochie H.Maria Maior te Dordrecht
6 augustus 2022

De betekenis van het in processie over straat lopen ligt nu veeleer in het door leden van verschillende kerken gezamenlijk uitdragen van de oecumenische boodschap dat God deze wereld zó lief heeft dat hij zijn Zoon heeft gezonden om allen te redden (Johannes 3,16).

Door uit de kerkgebouwen naar buiten te treden met het lichaam van de Heer met voorop 'des konings vaan' (het kruis) (vergelijk *Vexilla regis* - *Oud Katholiek Gezangboek* 355) laten de christenen zien dat God de mensen in de wereld niet minder lief heeft dan zij die in de kerkgebouwen samenkomen voor de dienst van Schrift en Tafel. Waar de kerken zich het lot van de wereld aantrekken en gezamenlijk daarin optreden handelen zij naar het Griekse woord *oikoumene* (=de bewoonde wereld) oecumenisch.

Het moment van Lof in de Oud-Katholieke kerk houdt in: het tonen van het Allerheiligst Sacrament door middel van het omhoog houden van een hostie in een monstrans, het zingen van de lofzang *Tantum ergo* (OKG 358) en de zegen daarmee van alle aanwezigen. De lofzang *Tantum ergo* bestaat uit de twee laatste strofen van de hymne *Pange lingua* (OKG 357). De vermoedelijke dichter Thomas van Aquino baseerde zijn tekst weer op een oudere hymne *Pange lingua* van Venantius Fortunatus, bisschop van Poitiers, evenals *Vexilla regis* geschreven bij gelegenheid van de verwerving van relieken van het heilig kruis. Beide hymnen zullen in de vespers in de Grote of Onze Lieve Vrouwekerk tot klinken komen. Zo verbinden de gelovigen door hun processie de lofzang in de ene Mariakerk organisch met de lofzang in de andere Mariakerk en brengen bijeen wat in de tijd uit elkaar is geraakt.

Het kerkbestuur is heel blij met het afgietsel van de gedenkplaat. Samen met het rode kazuifel met daarop de Boom van Jesse aan de ene zijde en Maria aan de andere zijde (vroegste datering 1530 en mogelijk ooit gedragen in het Onze-Lieve-Vrouwekoor aan de noordzijde, de kapel van het middeleeuwse Onze-Lieve-Vrouwegilde) vormt het een tastbaar overblijfsel uit de periode van voor de Reformatie en benadrukt de continuïteit van de kerkelijke gemeenschap van de Oud-Katholieke Kerk in Dordrecht.

Nieuwsbrief
Parochie H.Maria Maior te Dordrecht
6 augustus 2022

Na de overhandiging van de bronzen gedenkplaat zal deze worden bevestigd in het kerkportaal, bij het kruis. Daarna is er gelegenheid voor ontmoeting met een drankje.

De vespers van Kruisverheffing op zondag 18 september in de Grote Kerk zal beginnen om 16.00 uur. Allen hartelijk welkom.

Kerkmeester, administratief secretaris, lector

Nine Molenaar is door aartsbisschop Barend Theodoor per 1 juli j.l. voor vier jaar benoemd tot lid van het kerkbestuur van de parochie Dordrecht. Als kerkmeester zal zij het beheer over de penningen voeren.

Hugo Scheurkogel heeft per diezelfde datum in overleg met pastoor en overige kerkbestuursleden de taak aanvaard van administratief secretaris en zorgt voor de agenda en notulen van de vergaderingen en het beheer van de mailbox van het kerkbestuur.

Erna Bekkering is voor vier jaar door de aartsbisschop tot lector herbenoemd. Beiden hebben onder dankzegging hun acte ontvangen in de viering

Wij danken alle drie voor hun dienst en inzet en wensen hen veel succes en inspiratie.

Toetreding

In de eucharistieviering van Pinksteren zijn Franz Becker, Tjeerd Visser en Trudi Evens toegetreden tot de gemeenschap van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland. Wij heten hen hartelijk welkom als lid van onze parochie.

Waarneming pastoraat

Van 7 augustus tot en 28 augustus en van 1 tot en met 4 september zal emeritus pastoor Hans de Rie tijdens de vakantie van pastoor Henk en zijn verblijf op het oud-katholieken congres in Bonn het pastoraat waarnemen. In dringende gevallen of bij uitvaarten kunt u contact opnemen met de secretaris Erna Bekkering ernabekkering@freeler.nl, tel.06-48604880.

Nieuwsbrief
Parochie H.Maria Maior te Dordrecht
6 augustus 2022

Eucharistievieringen (tenzij anders aangegeven), aanvang 10.30 uur, Voorstraat 120, Dordrecht

14-8-2022	10e zondag na Pinksteren (15e in de reeks)
21-8-2022	Ontslapen H.Maagd Maria
28-8-2022	12e zondag na Pinksteren (17e in de reeks)
4-9-2022	13e zondag na Pinksteren (18e in de reeks)
11-9-2022	14e zondag na Pinksteren (19e in de reeks)
18-9-2022	Verheffing van het H.Kruis, eucharistieviering, 10.30 uur H.Maria Maior, Dordrecht
18-9-2022	Verheffing van het H.Kruis, vespers, 16.00 uur Grote of Onze Lieve Vrouwe Kerk, Dordrecht
25-9-2022	16e zondag na Pinksteren (21e in de reeks)
2-10-2022	17e zondag na Pinksteren (22e in de reeks)
9-10-2022	18e zondag na Pinksteren (23e in de reeks)
16-10-2022	19e zondag na Pinksteren (24e in de reeks)
23-10-2022	20e zondag na Pinksteren (25e in de reeks)
30-10-2022	Allerheiligen (met gebed voor Allerzielen)
6-11-2022	H.Willibrord, apostel der Nederlanden

Nieuwsbrief
Verbouwing pastorie
6 augustus 2022

Omgevingsvergunning en adresbesluit project pastorie

Er is door de omgevingsdienst van de provincie Zuid-Holland Zuid een omgevingsvergunning afgegeven voor de verbouwing van de pastorie in drie appartementen, alsook een adresbesluit die het adres van het pand splitst in Voorstraat 118, 118A en 118B.

Vervolg verbouwing pastorie (idem als vorige nieuwsbrief)

Het volgende dat in het verschiet ligt is het toewerken naar de aanvraag voor subsidie. Sinds vorig jaar is er namelijk de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor het groot onderhoud van dienstwoningen. Voorheen was dat alleen mogelijk bij kerken.

Nieuwsbrief
Parochie H.Maria Maior te Dordrecht
6 augustus 2022

De architect is gevraagd om alvast een planning te maken te beginnen met de vergunning tot aan het indienen van de aanvraag. Zodoende weten we zeker dat we aan het begin van de indieningstermijn, te weten 1 februari 2023 alles gereed hebben om de aanvraag te kunnen doen. Hopelijk kunnen zodra de beschikking is ontvangen niet lang daarna de werkzaamheden beginnen. Het kerkbestuur gaat in de tussentijd bij de bisschop de machtiging aanvragen voor de verbouwing en het groot onderhoud.

PAROCHIE H.MARIA MAIOR TE DORDRECHT
Kerkbestuur

Nieuwsbrief
Parochie H.Maria Maior te Dordrecht
6 augustus 2022

Colofon

Veilige kerk

De OKKN hanteert een actief beleid om een veilige kerk te waarborgen. Alle informatie hierover is te vinden op de website: <https://oudkatholiek.nl/organisatie/veilige-kerk/>

OKKN vertrouwenspersonen: Marcel van der Vloet – marcel.vandervloet@okkn.nl – 06 15 88 03 62
Mary Hallebeek – mary.hallebeek@okkn.nl – 06 28 89 27 84 - zie verder:

<https://oudkatholiek.nl/organisatie/veilige-kerk/vertrouwenspersonen/>

Bankrekeningen

NL27INGB 0000116031 ten name van Oud Katholiek Armbestuur

NL70ABNA 0584579306 ten name van Oud Katholieke Parochie

ANBI

De parochie is een ANBI. Dat betekent dat giften en legaten aftrekbaar zijn van de belasting. RSIN nummer (voor de aangifte inkomstenbelasting) is 824148344.

Collectebonnen

<i>Verkrijgbaar</i>	via de aanwezige kerkmeester(s)
<i>Waarde</i>	€ 1,- € 2,- en € 3,- in vellen van 20 stuks
<i>Kosten</i>	resp. € 20,-- , € 40,-- en € 60,--
<i>Verkoop</i>	door overschrijving op één van de hierboven vermelde bankrekeningen van de parochie
<i>Fiscaal aftrekbaar</i>	De collectebonnen zijn als gift aftrekbaar bij uw aangifte inkomstenbelasting. RSIN nummer (voor de aangifte inkomstenbelasting) is 824148344.

Website www.dordrecht.okkn.nl

Wenst u in het vervolg deze Nieuwsbrief niet te ontvangen? Mail naar h.schoon@live.nl